

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

פרשת האילנו - זוג הסוכות - שמונת תורה תשפ"ו

כי ישים ה' אֶת־אֶתְרָא הָבוּ גִּדְלָא לְאֶלְקֵינוּ (לכ, ג)

בפניו על המודעה האומרת שאין לשאול שאלות מסוג זה, אבל היהודי ההוא הקדימם, בהודעה מעין זו: "אני יהודי שעלה מרוסיה לפני כמה שנים", אמר, "שם, מעבר למסך הברזל, לא הכרתי את הקב"ה, והיה אסור אפילו להזכיר את המלים 'ארבעת המינים'. בבואי ארצה התחלתי להכיר את האלוקים ואני רוצה לעבוד אותו בלב שלם. כיון שאיני יודע את הלכות ארבעת המינים, אני שואל אתכם, כבוד הרבנים, האם הלולים הללו שבחרתי, המיועדים לי ולשני הבנים שלי, הם ברמה גבוהה..."

כששמעו הרבנים את כל זאת, החליטו שעל אדם כזה לא תחול התקנה שתיקנו. הם הסתכלו בלולים ונדהמו לראות שמדובר בשופרא-דשופרא, ולמרות שהיהודי העיד על עצמו שאינו מבין מאומה בהלכות אלו, הצליח לבחור לעצמו שלושה לולים הכי-מהודרים שאפשר להעלות על הדעת. היו אלה לולים נדירים ביופיים, 'סגורים' וישרים לחלוטין, צבעם היה ירוק, וצורת הגידול שלהם היתה מיטבית. הרבנים לא הבינו כיצד אדם מצליח לבחור לעצמו לולים שכאלו. זה הרי לא מסתדר מבחינה סטטיסטית והגיונית. שלשה לולים מהודרים-שבמהודרים, ואיך הצליח אדם אחד לבחור את שלושתם? היהודי הרוסי שמע את חוות-דעתם הנלהבת של הרבנים, ואמר: "אם כך הם פני הדברים, אני הולך עכשיו לבחור שלושה אתרוגים, וגם אותם אראה לכם..."

המו"צים העידו שלא עברו יותר משתיים-שלוש דקות, והאיש חזר ושלושה אתרוגים בידיו, ושוב חוזרת התמונה על עצמה: בתוך זמן כל-כך קצר הצליח אדם זה לבחור לעצמו שלושה אתרוגים הכי-יפים!!!

"קיבלנו חלישות הדעת", העידו הרבנים, "כיצד יתכן דבר כזה? האתרוגים היו מושלמים בכל מיני השלימות האפשריים, צורת הגידול, הצבע, הגודל, היופי וההדר, ממש ללא רבב". אחד הרבנים אמר ש'לית דין ברנש', וחייבים לשאול אותו מי הוא ומה הוא. לא יתכן שאדם שאינו יודע כלל את ההלכות, יעלו בידיו באופן אקראי שלושה אתרוגים יפהפיים בזמן כל-כך קצר! המו"צים לקחו אותו הצידה, ושאלו אותו מה טיבו, והאיש השיב: "כפי שאמרתי לכם, עליתי מרוסיה לפני כמה שנים, ושם לא הכרתי את בוראי. ההחלטה שלי היתה שכאן, בארץ ישראל, אלמד את תורת ישראל, את הדינים וההלכות, ואקבל עלי עול מלכות שמים."

סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א [בשם הגר"ד גולד שליט"א], מעשה מופלא המצביע על מידת הקשר שצריכה להיות בין היהודי לבוראו, ועד כמה נוכל באמצעות קשר זה להעביר את חיינו בצורה שמחה יותר ובטוחה יותר. דבר נוסף שאפשר ללמוד ממעשה זה הוא שהאדם צריך לעשות רק את מה שהוא מסוגל, ואם יעשה כך - ישלים לו השי"ת את כל השאר. וכל זה קשור למצוות ארבעת המינים...

* * *

האירוע עליו אנחנו מדברים התקיים בירושלים בימים שלפני חג הסוכות, ב'יריד ארבעת המינים' בו נמכרו המינים במחירים מוזלים מאוד. המארגנים וגם המוצי"ם שנבחרו להשיב על שאלות הקהל, ידעו מראש שתהיה התנפלות המונית של המון אנשים שירצו, איך לא, להשיג מינים מהודרים. הבעיה המרכזית נמצאת בדרך כלל אצל המו"צים, שלצידם מתקבצים תורים ענקיים של מאות איש, המעוניינים לברר את כשרות האתרוג או הלולב שהם קונים. הלחץ האדיר מצד השואלים מקשה מאוד על האפשרות להשיב במנוחת הדעת, כידוע לכל מי שהיה בירידים מן הסוג הזה. כיון שכך, החליטו המו"צים פה אחד לסנן את סוגי השאלות, כשההצעה העיקרית היתה שהמו"צים ישיבו רק על שאלות ספציפיות בכשרות המינים, אבל אדם שיגיע וישאל באופן סתמי "מה הרב אומר על האתרוג הזה?", לא ישיבו לו. כיון שמרבית השאלות המגיעות אל המו"צים אינן על דברים ספציפיים, אלא שהשואלים מבקשים לדעת באיזו רמה נמצא האתרוג או הלולב, הרי אם לא ישיבו על כך - נמצאו מסננים את רוב השאלות. כדי שהציבור לא יפגע מכך שלא עונים לו, נתלו מודעות ברוח זו ליד המקום בו ישבו המו"צים, ובהן היה כתוב מראש שהציבור מתבקש לשאול רק שאלות ספציפיות. וההחלטה התבצעה בצורה היותר-טובה. הציבור הבין וקלט שהדבר הוא לטובתו, ואכן אף אחד לא שאל שאלות כלליות כנ"ל.

אלא שלפתע ניגש יהודי אל שולחן המו"צים, ובידיו שלושה לולים, והשאלה שבפיו היתה "מה הרבנים אומרים על שלושת הלולים שבחרתי?...". הרבנים כבר רצו להצביע

אבל, לדיני ארבעת המינים עדיין לא הגעתי, ואיני יודע בהלכות אלו ולא כלום. לפני שנכנסתי אל היריד הזה, התפללתי לה' ואמרתי לו בלשון זו: 'ריבונו של עולם, אתה הרי מכיר אותי עוד מרוסיה. גם שם ניסיתי להתקרב אליך, אבל לא בדיוק הצלחתי, והדבר לא היה באשמתי. אבל, כשאני כבר כאן, בארץ ישראל, אני לומד את תורתך ומשתדל להתקדם. גם אתה יודע שאני עושה את המקסימום מצדי, וגם אתה יודע שעדיין לא הצלחתי להגיע להלכות ארבעת המינים. מאידך, אני רוצה לקיים את המצוה בשלמותה. לכן, אני מבקש ממך, עשה עמדי חסד, ותבחר לי אתה את המינים המהודרים ביותר... אני רק אגש אל הדוכנים, אושיט את ידי, ואתה תבחר את הסחורה הטובה והיפה ביותר...'. וכך עשיתי, סיפר האיש, "ניגשתי אל הדוכנים, שלחתי את ידי ולקחתי את שלושת הלולבים שהראיתי לכם קודם. ואז ניגשתי אליכם כדי שתגידו איך נראים הלולבים. כששמעתי שהלולבים הם הכי יפים שאפשר, הבנתי שהקב"ה שמע לתפילתי ובחר לי את הסחורה הטובה ביותר, ואז הלכתי לבחור את האתרוגים, וגם כאן השי"ת האזין לי, ובחר עבורי את האתרוגים היפים ביותר..."

עיני המו"צים דמעו כששמעו את סיפורו של האיש. הרי אם הקב"ה בוחר עבורו את המינים לחג הסוכות, הרי ברור איזה מינים יעלו בגורלו... ולמדנו, שאם אדם עושה את כל מה שהוא מסוגל לעשות, ומתפלל להשי"ת שיעזור לו, השי"ת עושה את שלו, ומשפיע עליו שפע של הצלחה. זה נקרא להיות בקשר הדוק עם הרבש"ע! להכיר ולדעת שהוא רוצה לעזור לנו, ובכוחו לעזור, ואם רק נלך בדרכיו, ונבקש ממנו בלב טהור למילוי משאלותינו, הוא ימלא את משאת-נפשנו. היש שמחה גדולה מזו? .... [מתוך 'מצוות בשמחה']

חג הסוכות

וְשִׂמְחֹתֶיךָ בְּחַגֶּיךָ (דברים טז, יד)

נגולל ונתאר מעט את האווירה המיוחדת ששררה בזמני חג ומועד במחיצתו של מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל: יש בה בתורה כוח מיוחד, כוח המושפע מטובו הגדול של מקדש ישראל והזמנים, כדי להשרות אוירה עילאית, אויר פסגות בקרב עמליה ולומדיה בשקידה. מי שנכנס לבית רבנו והתקרב לד' אמותיו באחד מימי חגי ומועדי ישראל, היה מרגיש עצמו נכנס אל חיקה של אוירה נפלאה, אווירת אותו חג שררה בחלל האוויר, אווירה מתוקה, משכרת חושים, שקשה היה שלא להתמכר אליה, ואף קשה שלא להיזכר בה בזמני חולין.

הגאון רבי משה אלישיב שליט"א מתאר: "זאת זוכר אני מימי ילדות המוקדמים, את אווירת החג המופלאה ששררה בבית לפני החג המשמש ובא. כך היה גם לפני סוכות וחנוכה ופורים. מי שהשרה את האווירה המופלאה שכמותה

לא מצאתי באף מקום נוסף - היה אבא. נוהג היה ללמוד לפני כל חג את המסכתות וההלכות הקשורים לחג. לפני סוכות היה הניגון של מסכת סוכה מהדהד בחלל הבית, לפני חג הפסח היה לומד את הלכות הפסח וגם את הלכות חלה. וכשהיה קול מסכת פסחים מהדהד בחלל הבית בשעות לפנות הבוקר, מיד הייתה אווירת הפסח מתפשטת בחלל הבית, גם בזמן שברחוב העיר ובבתים אחרים לא ניסרה האווירה, היתה אווירת הפסח שוררת בביתנו במלוא עוצה. וכשהיה לומד בקולו בניגון את המשנה ברורה הלכות סוכה, היינו יכולים כולם למשש את אווירת חג הסוכות בבית. קשה לתאר ולהגדיר בדיוק את ההרגשה הזאת אבל כך הייתה המציאות".

[מתוך 'גדולה שימושה']

* * *

מרן ראש ישיבת בריסק בירושלים הגאון רבי משולם דוד הלוי סולובייצ'יק זצ"ל מתאר את אווירת הימים הנוראים וירח האיתנים בבית אביו רשכבה"ג מרן הגאון רבי יצחק זאב הלוי סולובייצ'יק זצ"ל: "אין לכם מושג על האווירה ששררה אצל אאמו"ר זצ"ל בימים הנוראים!", מטעים ראש הישיבה. "בתחילת אלול עוד היה מתנהג קצת כהרגלו, אבל מכאן ואילך הפחד היה עולה ומתגבר מיום ליום, ככל שקרב יום הדין. הפחד גבר והתבטא באמירת התהילים, ובלימוד התורה שהיה גובר יותר ויותר, וכך חשו את חרדת יום הדין המתקרב. כך הלכה וגברה החרדה מיום ליום עד יום הכיפורים שאז הגיע שיאו של המתח והחרדה. לא אשכח איך שכולם בבית, היו אומרים תהילים כל הזמן בבכיות גדולות בימים אלו. פעם נכנס מישוהו לבית אאמו"ר בראש השנה, וראה שכולם אומרים תהילים בבכיות גדולות ובאוויר שורה פחד נורא, עמד הלה ושאל האם קרה משהו? האם יש חולה מסוכן בבית? ... כל המהלך בראש השנה היה נורא ואיום... איפה רואים דבר כזה היום?", נאנח ראש הישיבה שליט"א, והכאב ניכר על פניו. "המפליא היה", אומר ראש הישיבה: "איך שברגע אחד, כשהגיע מוצאי יוה"כ אחרי שעשה הבדלה, באותו רגע חל מהפך קיצוני באווירה שהתחלפה באחת לאווירה של שמחה טהורה ואמיתית לקיום המצוות. זה היה מהפך מקצה אל קצה: באותה מידה של רצינות וחרדה ששררה במשך 40 הימים שמר"ח אלול, בדיוק באותה עוצמה אפפה שמחת קיום המצוות את כל ישותו של אאמו"ר זצ"ל, וכפי המובא במדרש (קהלת רבה, פ"ט) שבמוצאי יוה"כ יוצאת בת קול ואומרת 'לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך כי כבר רצה האלוקים את מעשיך'. גם בירור ארבעת המינים לא היה מתוך חרדה כלל, אלא להיפך, הוא אמנם השקיע את כל כולו בחיפוש אתרוגים והדסים מהודרים, אבל כל זה היה באווירה של שמחה עילאית, שהורגשה מאד בסביבתו. בדיוק כפי שבימים הקודמים הורגשה החרדה - כך הורגשה השמחה בימים הללו. גם במידת השמחה אבינו היה הולך ומתעצם, וככל שקרב חג הסוכות - עלתה וגאתה השמחה על גדותיה. השמחה בחג הסוכות בבית אבינו היתה עמוקה ומקרינה

מאוד, הוא לא ארגן 'שמחת בית השואבה' כידוע, אלא שמחה תורנית. בכל ימות החג והלילות היו באים אל סוכתנו גדולי התורה ובחורי הישיבות מכל המקומות, והאווירה היתה אווירה של רוחניות ועילאית ביותר. אני לא יודע אם היה מי מגדולי ירושלים, שלא ניצל את ימי חול המועד כדי לבקר את אבינו בסוכה... גם המוני בני ירושלים ובני הישיבות, לא היה שום גבול או סייג. לדוגמה, **הרב שך זצ"ל** היה אצלנו כל היום, הגאון רבי **אהרן כהן זצ"ל**, ראש ישיבת חברון, גם היה מגיע כמה פעמים במשך החג. אבל אני מדבר על המוני עם ישראל, ולא רק אשכנזים, גם חסידים וספרדים וירושלמים. זה היה מצב כזה כאילו כל 'ירושלים' עולה לסוכתנו, לחסות בצילו הגדול של אאמו"ר ולהתבשם מאור תורתו וחסידותו".

* * *

היה זה עם תחילת ימי השואה האיומה, בימים שאיש עוד לא שיער ולא העלה על דעתו את האסון האכזרי המתרגש ובא. מלחמת העולם השניה החלה ביום י"ז באלול תרצ"ט, עם פלישת הצבא הגרמני ימ"ש לפולין. מאות אלפי אנשים נמלטו בתוך מספר שבועות מכל הערים והפרברים, והגיעו לעיר הבירה וורשא, המעוז הפולני האחרון. רבבות יהודים נמלטו מכל רחבי פולין והתרכזו בוורשא, מסתתרים שם מאימת ההפצצות הגרמניות הבלתי פוסקות. קול הרעש החריש אוזניים, טונות של חומרי נפץ 'נפלו' מהמטוסים הגרמניים שטסו בשמים, וכל החפץ בחיים נמלט לבונקר קרוב כל אימת שיכל, כדי להישאר חי ולא להצטרף למניין המתים ההולך ועולה...

בערב חג הסוכות נכנעה פולין. הצבא הגרמני נצר את הפצצותיו הכבדות, קול שאון התותחים נדם. שקט מתוח השתרר בחללה של וורשא, והאנשים החלו לצאת אט אט מחוריהם, בוחנים את פצעייהם ומביטים בהריסות בתייהם. היה זה יום ראשון של שקט מפתיע אחרי שבועות של הפצצות מרעישות, ומנגד - יום של כאב עצום בהתגלות מימדי ההרס והנזק האדיר לבתים ולרכוש. בין הפליטים היהודים בוורשא, נמנה מרן **הגרי"ז מבריסק זצ"ל**. גם הוא נמלט לכאן בצוק העתים, וגם הוא - ככל אחיו היהודים, יצא בשעות הצהריים של ערב סוכות מהמרתף בו הסתתר. לנגד עיניו נגלו שוד ושבר, מאות יהודים שנרצחו ואיש אפילו לא ידע מתי, נזק אדיר, הרחובות כולם היו ע"י חרבות ממש.

והנה, בתוך התופת, בעיצומה של האימה, נראה מחזה נדיר ומעורר השתאות. בעוד הנכרים עסוקים בבקרת נזקים וברצון לשקם קמעא את בתייהם ההרוסים, הרי שקבוצה גדולה מהיהודים היו עסוקים בדבר אחר לחלוטין. לא פחות ולא יותר, עם צאתם מהבונקרים ולמרות מראות ההרס האיומים שנגלו לעיניהם, איש מהם לא פנה לטפל בביתו או בפצעיו... דבר אחד עמד בראש מעייניהם, בו היו עסוקים. אותם ניצולים אצו רצו בין ההריסות, מחפשים בהתלהבות חלקי דפנות או וילונות שמוטים, ענפים ירקרקים, וקורות

ששרדו מן ההפצצות. עיניהם ברקו כשמצאו סכך כשר, רגליהם הפצועות ריקדו בקלילות בבניית הסוכה. בשקיעת החמה וכניסת החג, היה המחזה בלתי יאומן: עיר נקובה מהפצצות, חרבה והרוסה, ולמרות זאת, פזורות בה מאות סוכות מטות ליפול, בנויות בשארית כוחותיהם של ניצולי ההפצצות הכבדות. בעת צאת הכוכבים המנצנצים ברקיע קטיפתי חגיגי של חג הסוכות, עמדו אלפי יהודים בסוכותיהם, מקדשים על יין או על פת, ומברכים בעיניים נוצצות 'לישב בסוכה!', כאילו לא יצאו עתה מתוך התופת, כאילו לא נפצעו, כאילו לא ניזוקו וחלקים גדולים מרכושם אבדו לצמיתות. הם עמדו בסוכות בעיניים בורקות, מברכים 'שהחיינו' בדבקות, ופניהם מאירות בשמחת חג מלאה ונוצצת. כי חג סוכות היום!.

ואז, הבחין מרן הגרי"ז ביהודי אחד, שהבעת פניו ענתה בו שהוא לא מרוצה, השמחה ממנו והלאה. "מה לך רבי יהודי", שאל אותו הרב מבריסק ברוך, "מדוע פניך נפולות, והלא חג השם לנו? אמת, האובדן קשה, המידע על היהודים הרבים שנפלו קורע את הלב, המצב כלל אינו מזהיר. ובכל זאת, הן חג הסוכות היום!". "בשל כך אני מצטער", השיב אותו יהודי. "וכי אני מתאבל על ביתי שנחרב או על פצעי הרבים? אני מצטער על כי אין לי אתרוג, וכן איני מכיר מישהו שיש לו אתרוג! אני רוצה מחר בבוקר לברך על ארבעת המינים, אך חסר לי אתרוג! וכיצד לא אבכה ואצטער?!"

"תנוח דעתך", השיבו הגרי"ז, "הבאתי עמי אתרוג, הוא שמור אצלי, הוא כשר ואפילו מהודר, ולא ניזוק כלל. יש אתרוג!"

כשמוע היהודי את הבשורה הזו, קפץ משמחה ויצא בריקוד. "מה לי חרב ביתי, מה לי נתון בעיצומה של מלחמה אכזרית. אתרוג יש לי, א-ת-ר-ו-ג!", שב ואמר את שם פרי עץ ההדר הנשאף כל כך... כהרף עין, יצא היהודי לרחובה של עיר, עבר בין סוכות היהודים ובישרם כי אצל הרב מבריסק, לא יאומן כי יסופר, יש אתרוג! מי היה מאמין! ואז, שבה ורבתה השמחה בבתי היהודים, הם חשו נחמה בעצם הבשורה, רוח מרעננת שרתה עליהם: הנה, גם בתוך התופת ובעיצומה של האימה, תהיה להם הזכות לברך על האתרוג הנדיר והיקר...

או אז, שב והתרחש מחזה, שבאמת אמרו שמפתיע היה יותר מן הראשון. לאחר חצות ליל, החלו יהודים להתגנב בחשיכה אל חצר הבית בו התאכסן הרב מבריסק. כה עז היה חפצם לברך על האתרוג, כה גדולה היתה שאיפתם לאחוז בידיהם את ארבעת המינים, עד שבאישון ליל, לאחר יום מעייף בו יצאו מהבונקרים, שיקמו חלק מהנזקים, בנו סוכות והכינו את צורכי החג ככל שיכלו - אף אחד מהם לא פנה לישון... אחד אחד, בחושך, בעלטה, יצאו מסוכותיהם, הגיעו לחצרו של הרב, ונעמדו בתור בשורה ארוכה. עוד לפני עלות השחר, כשחושך אפילה שרר למלוא האופק,

המפורסם שלו אני זוכר את ה'חזון איש' שר. זהו השיר היחיד שאני זוכר שהוא שר אותו. מי שלא ראה את ה'חזון איש' שמח בשמחת תורה לא ראה שמחה מימיו... הוא היה אדם צנום, שקט וצנוע, וביום הזה כאילו הפך לאיש אחר.

זכורני שבשנת תש"ט הגיע מרן הרב מבריסק זצ"ל לבני ברק, וה'חזון איש' זצ"ל ארגן לו אכסניה בישיבת 'תפארת ציון'. אחרי ההקפות הלך ה'חזון איש' כדרכו להשתתף בהקפה אחת בפוניבז', ובשנה ההיא המשיך משם לבקר את הרב מבריסק. בדרכו ליוו אותו כמה בחורים, וביניהם הייתי גם אני. הפגישה ביניהם היתה מעניינת מאד - ה'חזון איש' עמד במרחק שלשה-ארבעה מטרים ואמר לו: "גוט יום טוב!" הבריסקער רב ענה לו: "גוט יום טוב!" הם התבוננו זה בזה במשך עשר דקות, ושוב אמר ה'חזון איש': "גוט יום טוב", והרב מבריסק ענה לו: "גוט יום טוב". לאחר מכן חזר ה'חזון איש' הביתה. כשהגענו לביתו יצא ה'חזון איש' מגדרו והתחיל להרקיד אותנו סביב הבימה, יותר מהר ויותר מהר. לא יכולנו לנשום... הייתי אז ילד בן שנים עשר וחצי, אני זוכר שחשבתי לעצמי: 'מה הוא כל כך שמח?' והבנתי, כי ככל הנראה הוא התרגש מזה שזכה לראות את הנסיך של שלשלת מלכות התורה שבראשה עמד רבי חיים מוואלוז'ין, והוא שמח על הזכות שלו לזכות לראות את מלכות התורה - מאן מלכי רבנן. הרגשתי שזו היתה נקודת ההתרגשות שלו, ולכן הוא הרקיד אותנו מהר יותר ומהר יותר.

אחר הצהריים הוא שוב עשה ריקוד. באמצע פנה לנוכחים ואמר לכל אחד: "נכון שאתה לא תרקוד אתי, ואתה - בטח לא תרקוד אתי, ואתה ודאי שלא... הספסל הזה ירקוד איתי!". הוא הרים את הספסל הרחב שעליו היה רגיל לשבת וללמוד תוך שהוא כותב חידושי תורה, ונשא אותו על כתפו. פתאום התחיל לרוץ איתו את המדרגות עד הגג שבו היה המנין בימים הנוראים, ורקד עמו בהתלהבות. ספסל שלמדו עליו תורה שנה שלימה ראוי לרקוד איתו!!!

שנים מאוחר יותר נזכרתי באותו ריקוד... ליד וינה נערך סמינר בהשתתפות שבעים משפחות. בין המרצים היו הרב יגן זצ"ל ולהבדיל בין חיים לחיים רבי דן סגל שליט"א. היינו צריכים ויזה ולא הצלחנו לקבל. לא ידענו מה לעשות. הרב יגן קבע: "נעשה 'כוונות' ונעבור בלי ויזה...". הוא הורה לנהג הגוי להתקדם, והלה עבר את כל הגבולות בלי שאף אחד עצר אותו... הגענו לבית הכנסת של המהר"ל, ושאלנו אם יש שם משהו שהמהר"ל עצמו השתמש בו. הראו לנו סטנדר שעליו הוא למד והתפלל. ההתרגשות היתה גדולה. תפסנו את הסטנדר ורקדנו אותו שלושת רבעי שעה - "אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה, צדיק כתמר יפרח...". הרגשנו שאנו רוקדים עם המהר"ל עצמו... באותו רגע נזכרתי בריקוד של ה'חזון איש' עם הספסל שלו. עמל התורה על ספסל שנה שלמה גורם שהספסל הזה יהיה שווה. זה לא סתם עצים, זה ספסל של 'עמל התורה'. יום שמחת תורה חותם את הימים הנוראים הנותנים לנו כוחות וחשק לעבודת ה' למשך כל השנה כולה. [מתוך 'אריה שאג']

עמדו מאות יהודים שרק עיניהם ריצדו בחשיכה, נצצו באפילה הסמיכה. אמנם, הם באמצע מלחמה, אמנם, ימים קשים עוברים עליהם, אך הם מבקשים לזכות לברך על האתרוג! עם עלות השחר, החלו היהודים לעבור אחד אחד אל תוך חדר הרב, מבקשים ללטף במגעם את ארבעת המינים הקדושים, להחזיק בידיהם את הלולב והאתרוג עם ההדס והערבה. בשמחה עצומה עמדו ובירכו 'על נטילת לולב' ו'שהחיינו', וכמעט שיצאו בריקוד משותף על הזכות הכבירה...

בהתבוננות מעמיקה בסיפור המרגש הזה, המופיע בספר 'טללי אורות', נוכל לגלות את האור הבוקע מחג הסוכות. כי הדבר היחיד שיכול להניע יהודים בעיצומה של התופת לשמחה אמיתית, המנוע היחיד שיכול להוביל יהודים פצועים וניזוקים להתמסר לשמוח בסוכות מטות ליפול ובאתרוגים נדירים, הוא רק השמחה שלהם בבוראם, בקשר שלהם עם אביהם שבשמים, בכך שבחג הזה הם מוכיחים את אהבתם אליו בכל נימי נפשם! כי כשיהודי זוכה לקרבת ה' אמיתית, דווקא במצבים קשים הוא קופץ על החיבור שלו עם אביו שבשמים, הוא שש על ההזדמנות לשמוח עם בוראו. ככל שנשמח בחג הזה, ונפנים כי הוא הזמן בו אנו מבטאים מתוך שמחה ואושר את החיבור והקשר שלנו עם אבינו שבשמים, כך באמת נזכה להדק את החיבור שלנו עמו ולהמשיך את הקשר שלנו עמו לכל ימות השנה, מתוך רוב שמחה ואושר! [לקראת שבת מלכתא-הרב קובלסקי]

שמחת תורה

הגה"צ רבי אריה שכתר זצ"ל: בחג סוכות מכניס אותנו הקדוש ברוך הוא לתוך ביתו, למקום שבו אף אחד לא יוכל לפגוע בנו, 'ואזבחה באהל זבחי תרועה' (תהלים כז, ו). אותם ששמרו על עצמם בכל הימים הללו אומר להם הקדוש ברוך הוא: "היה כל כך נפלא אתכם. שחררתי אתכם מכל העוונות, כתבתי אתכם לחיים טובים, שלחתי לכם פיתקא טבא - תישארו איתי עוד יום אחד, יום שמיני עצרת-שמחת תורה, כי קשה עלי פרידתכם. תשמחו איתי שמחה אמיתית ורצינית. ואתם יודעים מה תהיה הסיבה שלכם לשמחה הזו? - הרי כולכם אוהבים את התורה, אני מכיר אתכם שאתם אוהבים אותה כל כך. לא רק אותי אתם אוהבים אלא גם את התורה שלי. תביעו את אהבתכם לתורה, קחו אותה, תנשקו אותה, תרקדו אתה - ותתרוממו". באותה שעה מראה הקדוש ברוך הוא לכל הפמליא של מעלה: "ראו את בני! כל אחד מהם שוכח את כל הצער הפרטי שלו ושמח בשמחת התורה". אלו הם דברי הזוהר שהיו שרים אצל הגאון מוילנא ואצל מרן ה'חזון איש': 'כד יתבין ישראל ועסקין בשמחת התורה' - כשעם ישראל יושבים ועוסקים בשמחת התורה, 'קודשא בריך הוא אומר לפמליא דיליה' - הקדוש ברוך הוא לפמליא שלו: "חזו חזו" - "בואו תראו בני חביבי, ששוכחים את הצרות שלהם ועוסקים בשמחה שלי. בואו תראו כמה הם שמחים אתי!". את השיר הזה בניגון